

Bioteknologinemndas uttalelse om: {PRIVATE }

Søknad om utsetting av genmodifiserte julegleder fra Norges landbrukshøgskole, Inst. for hagebruk

I brev fra Miljøverndepartementet datert 21. oktober d.å. blir Bioteknologinemnda spesielt bedt om å vurdere de etiske og samfunnsmessige sidene ved søknaden fra Norges landbrukshøgskole, Institutt for hagebruk, om utsetting av genmodifiserte julegleder.

Bioteknologinemnda behandlet søknaden i møte 26. november og har følgende uttalelse:

Dette er den første søknad om utsetting av genmodifiserte organismer etter at genteknologiloven trådte i kraft. Nemnda ser derfor saken som prinsipielt viktig og som en nyttig erfaring for forvaltningen på veien mot behandling av mer kompliserte utsettingsprosjekter i fremtiden.

Bioteknologinemnda finner ikke at det i dette forskningsprosjektet foreligger fare for helse- og miljømessige skadevirkninger, jfr. genteknologiloven § 10.

Når det gjelder vurderingen av de etiske og samfunnsmessige sidene ved søknaden er det ulike oppfatninger i nemnda. Det er videre ulike syn på hvorvidt forsøket, og en eventuell anvendelse av resultatet, fremmer en bærekraftig utvikling.

Flertallet

Flertallet i nemnda (Skjæraasen, Aalen, Aukrust, Austad, Baadsvik, Berg, Grande, Iversen, Gulbrandsen, Gundersen, Haugen, Holmboe, Husby, Osberg, Riise og Sørensen) er positiv til at dette forsøket gjennomføres.

Flertallet vil presisere at denne søknaden er vurdert som en enkeltsak. Prosjektet er et forskningsprosjekt, og betraktes som utsetting fordi godkjente klimaanlegg ikke er tilgjengelig for disse forskerne. Flertallet har ikke vurdert senere, eventuell annen anvendelse av forskningsresultatene.

Det er godt dokumentert at julegleden ikke har nære, viltvoksende slektninger i vårt naturmiljø. Planten er i tillegg steril og formeres vegetativt. Julegleden tåler dessuten ikke frost og vil ikke kunne overvintre i norsk klima. Disse egenskapene hos julegleden minimaliserer spredning av de introduserte gener til miljøet. En utsetting av genmodifiserte julegleder representerer derfor ingen miljømessig risiko.

Flertallet mener at forskningsprosessen kan skaffe tilveie kunnskap som kan være av samfunnsmessig interesse og verdi og at julegleder med lengre holdbarhet antakelig vil glede mange forbrukere.

Flertallet ser ikke etiske betenkeligheter knyttet til gjennomføringen av forsøket.

Mindretallet

Mindretallet i nemnda (Baalsrud og Solemdal) vil ikke gå imot at det arbeides med den beskrevne genmodifisering av julegleder siden det ikke ser ut til å foreligge direkte fare for helse eller miljø. Men

prosjektet kan ikke sies å ha samfunnsmessig nytteverdi eller fremme en bærekraftig utvikling, som genteknologiloven § 10 nevner.

Mindretallet mener at genmodifiserte julegleder ikke kan sies å ha noen samfunnsmessig nytteverdi. Ved riktig oppbevaring og stell har julegleden god holdbarhet også uten bruk av sølv-tiosulfat. Mange julegledereprodusenter anvender ikke dette middelet. Det er ingen grunn til å tro at salget av juleblomster eller potteplanter forøvrig vil øke som følge av den foreslåtte genmodifiseringen. Tvert i mot kan vissheten om at planten er genmodifisert føre til at forbrukerne velger produktet vekk.

Siden aldringshormonet etylen er det samme i alle grønne planter, vil en tilsvarende genmodifisering kunne stanse den naturlige aldringsprosessen i frukt og grønnsaker. Matplanter med slik unaturlig lang holdbarhet vil stride mot norsk tradisjon og mot intensjonene i "Godt norsk" - strategien gjennom å undergrave ferskvare-funksjonen og tilliten hos norske forbrukere.

Det at en slik prydblant frarøves sin naturlige aldringsprosess er med å gjøre den mindre naturlig for forbrukeren. Å utvikle potteplanter som ikke eldes naturlig kan ikke sies å fremme noen bærekraftig utvikling.

Produksjon av genmodifiserte julegleder kan ikke sies å ha noen positiv etisk verdi. Det ligger en motsetning mellom den naturlige utviklingen hos levende planter og blomsterplanter som ikke skal visne. Denne motsetningen kan være årsaken til at mange forbrukere instinktivt vil vende seg vekk fra slike produkter.